

POWIAT WOLSZTYŃSKI

S Ł O Ń C E * J E Z I O R A * L A S Y

Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
Starostwo Powiatowe w Wolsztynie

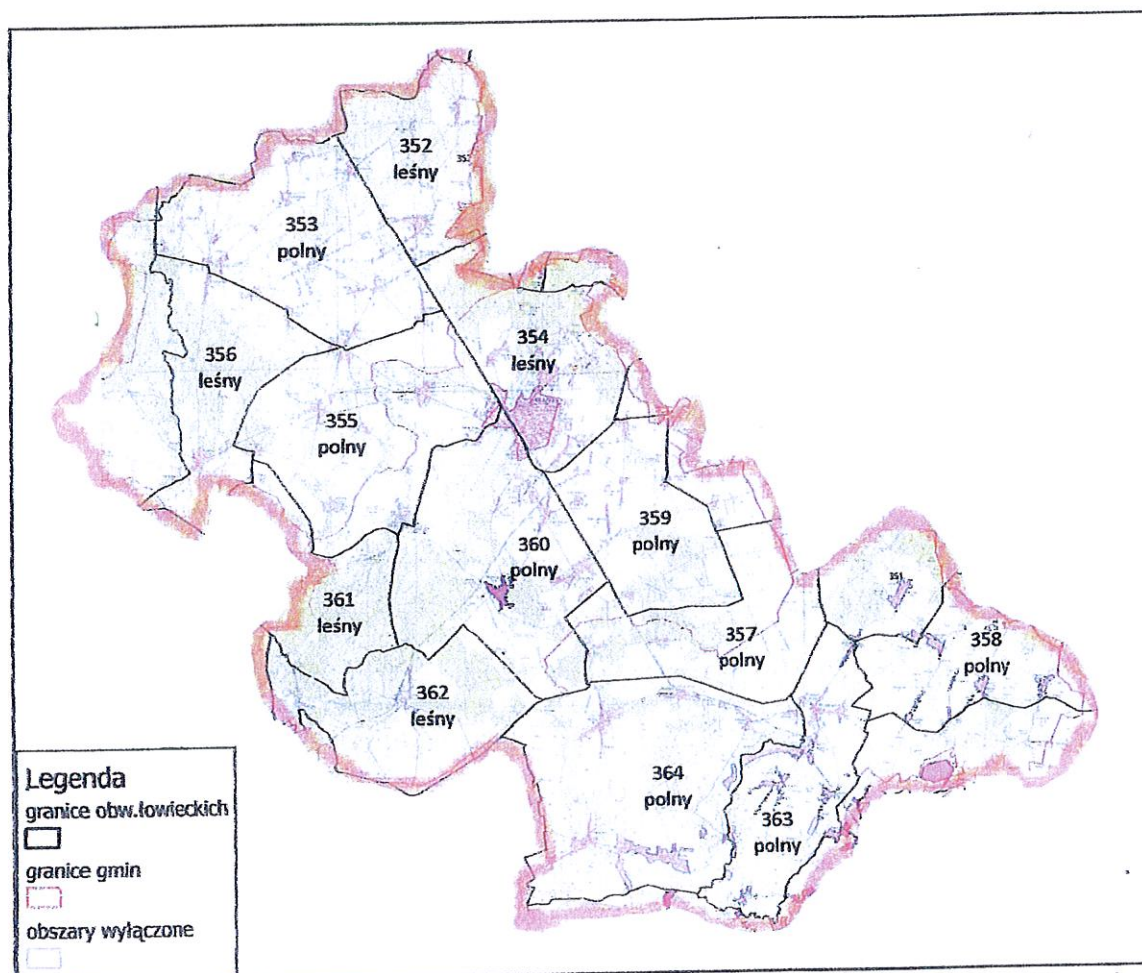
Opracowali: Roman Nowak, Agnieszka Kaczmarek

2014

CHARAKTERYSTYKA OBWODÓW ŁOWIECKICH POWIATU WOLSZTYŃSKIEGO

Powiat wolsztyński położony jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego na granicy z województwem lubuskim i swoim zasięgiem obejmuje obszar o powierzchni 67974 ha. W jego granicach funkcjonują dwie gminy wiejskie – Przemęt o powierzchni 22514 ha i Siedlec o powierzchni 20465 ha oraz jedna gmina miejsko-wiejska – Wolsztyn o powierzchni 24995 ha (Masiota i Walkowiak, 2013).

Na terenie powiatu wolsztyńskiego gospodarka łowiecka prowadzona jest przez 10 kół łowieckich w 13 obwodach, w tym 8 obwodach polnych i 5 obwodach leśnych. Umieszczenie obwodów łowieckich prowadzących gospodarkę łowiecką na terenie powiatu wolsztyńskiego oraz podział obwodów na polne i leśne obrazuje ryc. 1.

Ryc. 1. Umieszczenie obwodów łowieckich polnych i leśnych na terenie powiatu wolsztyńskiego (Źródło: Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu).

BIOTOP OBWODÓW ŁOWIECKICH POWIATU WOLSZTYŃSKIEGO W KONTEKŚCIE ZWIERZYNY – ZAGROŻONEJ PRZEZ DRAPIEŻNIKI

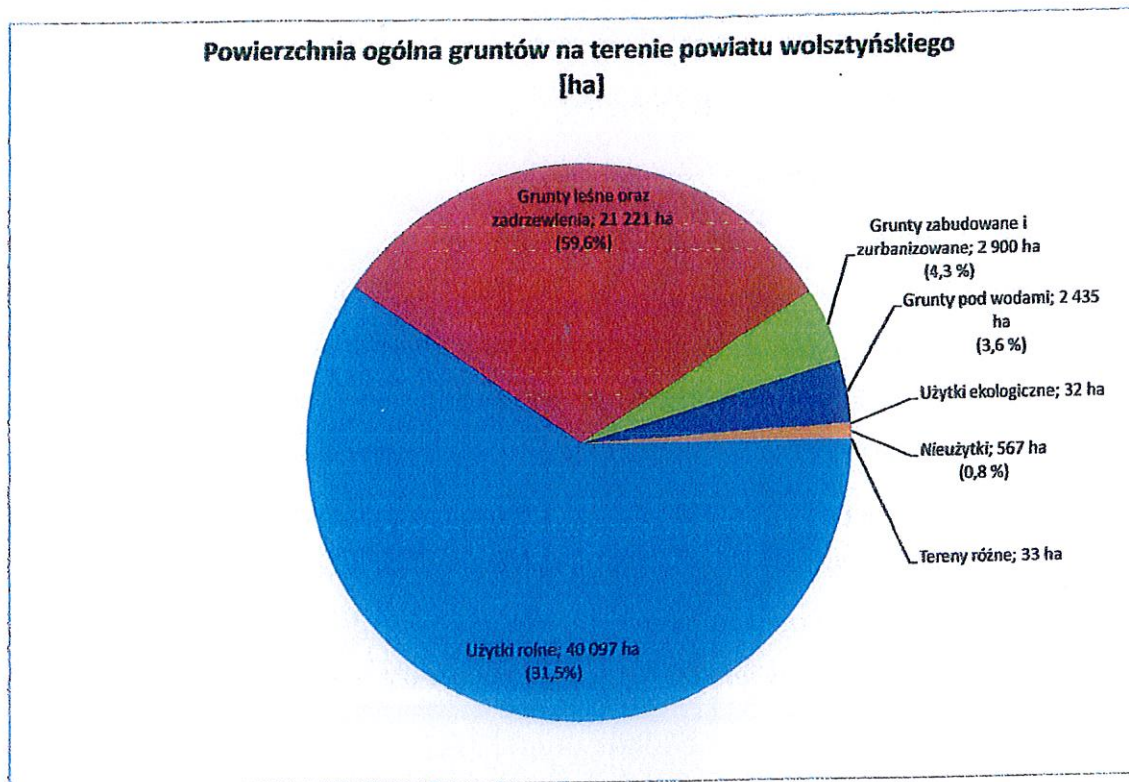
Do podstawowych gatunków zwierzyny drobnej w krajobrazie rolniczym należy zając i kuropatwa. Zając szarak (*Lepus capensis*) jest gatunkiem, który głównie zamieszkuje tereny otwarte pól, łąk, pastwisk i sadów. W okresie letnim odżywia się głównie dziko rosnącą trawą, ziołami oraz wieloma gatunkami roślin uprawnych. Natomiast w okresie zimowym, kiedy dostęp do bazy pokarmowej jest ograniczony, zając żywi się pędami drzew i krzewów oraz korą drzew głównie owocowych. Użytki zielone są doskonałą bazą pokarmową dla zająca oraz stanowią miejsce schronienia prawie przez cały rok. Do upraw, które preferują zające należą uprawy lucerny i koniczyny (Dziedzic i in., 2000). Drugim typowym gatunkiem zwierzyny drobnej biotopu polnego jest kuropatwa (*Perdix perdix*). Kurak ten jest typowym ptakiem terenów otwartych zwłaszcza krajobrazu rolniczego.

Głównym drapieżnikiem, który stanowi zagrożenie dla wyżej wymienionych gatunków zwierzyny drobnej jest lis (*Vulpes vulpes*). Lis jest gatunkiem, który od lat stanowi największe zagrożenie dla zwierzyny drobnej, a w szczególności dla zająca. Z badań przeprowadzonych nad wpływem czynników redukcyjnych na populację zająca przez Pielowskiego (za: Dziedzic i in., 2000), wynika, że drapieżnictwo w 16% jest przyczyną śmiertelności zająca, a udział lisa stanowi 11%.

Ponad 59% powierzchni powiatu zajmują użytki rolne, a około 32% zajmują lasy. Obszar powiatu jest terenem typowo rolniczym gdzie głównym kierunkiem upraw są zboża. Dominują tu gospodarstwa małe i średnie – gospodarstwa do 5 ha stanowią największy odsetek wszystkich gospodarstw.

Użytkowanie gruntów rolnych w powiecie charakteryzuje się monokulturą w uprawach. Aby stworzyć tutaj warunki dogodne dla zwierzyny drobnej należałoby wprowadzić większą mozaikowość upraw. Powinno się wprowadzić więcej ozimin, które tak bardzo lubi zając. Powierzchnię ogólną gruntów w hektarach oraz ich procentowy udział na terenie powiatu wolsztyńskiego przedstawia ryc. 3.

Ryc. 3. Powierzchnia ogólna gruntów na terenie powiatu wolsztyńskiego (Źródło: Starostwo Powiatowe w Wolsztynie).

Udział powierzchni zasiewów wybranych upraw na terenie powiatu wolsztyńskiego na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 przedstawia tabela 1.

Tab. 1. Udział powierzchni zasiewów wybranych upraw na terenie powiatu wolsztyńskiego (Źródło: Główny Urząd Statystyczny).

Powierzchnie zasiewów wybranych upraw [ha]	Nazwa gminy		
	Wolsztyn	Przemęt	Siedlec
Ogółem	7405,46	8846,12	12779,82
zboża razem	5943,96	7979,79	10775,75
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	5667,57	7817,05	10145,15
Ziemniaki	182,98	102,87	313,47
uprawy przemysłowe	815,21	117,76	333,06
buraki cukrowe	7,52	2,93	65,66
rzepak i rzepik razem	-	-	267,4
strączkowe jadalne na ziarno razem	5,21	5,67	25,72
warzywa gruntowe	146,25	209,76	876,74

Wśród zbiorowisk leśnych dominują zbiorowiska typu borowego z przewagą boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Gatunkiem głównym w drzewostanach jest sosna

Obwody łowieckie dzielimy na polne i leśne. W obwodzie leśnym co najmniej 40% ogólnej powierzchni jego obszaru stanowią grunty leśne, a w obwodzie polnym grunty leśne stanowią mniej niż 40% ogólnej powierzchni jego obszaru. Obwody łowieckie wydzierżawia się kołom łowieckim na okres nie krótszy niż 10 lat. Obwody leśne wydzierżawiają dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, a obwody polne starostowie - wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej. Gospodarka łowiecka dla każdego obwodu realizowana jest na podstawie rocznych planów łowieckich sporządzanych na rok gospodarczy. Rok gospodarczy trwa od 1 kwietnia do 31 marca roku następnego.

Roczne plany łowieckie sporządzane są przez dzierżawców obwodów łowieckich, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta), i podlegają zatwierdzeniu przez właściwego nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim (Ustawa Prawo łowieckie, 1995). Wykaz obwodów łowieckich oraz kół łowieckich, które te obwody dzierżawią na terenie powiatu wolsztyńskiego przedstawia tabela 2.

Jednym z głównych zadań kół łowieckich jest prawidłowe zagospodarowanie powierzchni w dzierżawionych obwodach. Dzierżawcy obwodów tak powinni zagospodarowywać teren aby poprawić zwierzętom łownym warunki żerowe, osłonowe oraz lęgowe. Koła łowieckie wywiązując się z obowiązków dzierżawców na swoich obwodach zakładają między innymi uprawy poprawiające bazę żerową dla zwierząt łownych. Łowiska wyposażają w paśniki, które służą do dokarmiania zimowego oraz urządzenia służące do obserwacji i odstrzału. Zagospodarowanie łowisk uzależnione jest od warunków środowiskowych oraz zasobności zwierzyny. W związku z tym zupełnie inaczej zagospodarowywane są obwody leśne i polne. Na obwodach leśnych dzierżawcy zakładają poletka uprawne oraz stawiają różnego rodzaju urządzenia hodowlane np. paśniki, różnego rodzaju budki i zadaszenia. Budki i zadaszenia są bardzo ważnymi urządzeniami dla bażanta i kuropatwy - ułatwiają one kurakom łatwy dostęp do pokarmu, zwłaszcza zimą. Aby poprawić warunki bytowe dla kuropatwy i bażanta nieodzowne jest to przy planowaniu zagospodarowania danego obwodu. Na obwodach polnych zagospodarowanie łowiska polega na zakładaniu zadrzewień, zakrzewień i remiz śródpolnych. W środowisku polnym zadrzewienia i zakrzewienia stanowią naturalną osłonę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz są źródłem bazy pokarmowej. Pełnią również funkcję schronienia oraz dają zwierzynie korzystne warunki do rozmnażania się. Projektując i zakładając tego rodzaju zagospodarowania terenu należy wziąć pod uwagę wszystkie nieużytki oraz ciek. Rzeki, kanały oraz rowy melioracyjne

można obsadzić różnymi drzewami i krzewami tworząc ciągi ekologiczne. Takie gęste i ciemne podszyty stwarzają lepsze możliwości ukrycia gniazd, dzięki czemu zwierzyna drobna ma największe szanse na spokojne gniazdowanie oraz wyprowadzenie młodych. Gęste podszyty ograniczają presję drapieżników – zwłaszcza skrzydlatych (Kiryjow i in., 2011).

Tab. 2. Obwody łowieckie i koła łowieckie na terenie powiatu wolsztyńskiego (Źródło: Uchwała nr XXIV/417/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego).

Lp.	Numer Obwodu Łowieckiego	Rodzaj obwodu	Nazwa i numer Koła Łowieckiego	Powierzchnia	
				Całkowita [ha]	Grunty leśne [ha]
1	352	leśny	Koło Łowieckie Nr 28 „Drop”	5610	3234
2	353	polny	Koło Łowieckie Nr 94 „Odyniec”	5918	502
3	354	leśny	Koło Łowieckie Nr 93 „Diana”	4913	2044
4	355	polny	Koło Łowieckie Nr 93 „Diana”	6150	1161
5	356	leśny	Koło Łowieckie Nr 95 „Czapla”	4006	1991
6	357	polny	Koło Łowieckie Nr 37 „Kaczor”	4803	1122
7	358	polny	Koło Łowieckie Nr 9 „Knieja”	5243	469
8	359	polny	Koło Łowieckie Nr 37 „Kaczor”	3848	1013
9	360	polny	Koło Łowieckie Nr 3 „Szarak”	6485	1940
10	361	leśny	Koło Łowieckie Nr 67 „Żuraw”	3880	2708
11	362	leśny	Koło Łowieckie Nr 24 „Wydra”	4388	3005
12	363	polny	Koło Łowieckie Nr 100 „Dzik”	3977	700
13	364	polny	Koło Łowieckie Nr 100 „Dzik”	7877	2906
Suma				67098	22795

Podczas ostrych zim obowiązkiem dzierżawców obwodów łowieckich jest

udostępnianie żeru oraz dokarmianie zwierząt. Działania te zapobiegają nasileniu szkód w młodnikach i uprawach. Dokarmianie zwierzyny powinno być prowadzone w taki sposób, aby uniknąć zbyt dużej koncentracji zwierząt. Aby poprawić bazę żerową kurakom i zajęcowi, w okresie zimowym należałoby przeprowadzić zabiegi polegające na odśnieżaniu ozimin na polu. Zwierzęta korzystają wtedy z naturalnego żeru na większej części obwodu. W przypadku łagodnych zim dzierżawcy ograniczają się tylko do podawania składników uzupełniających dietę. W celu poprawy warunków żerowych podczas łagodnych zim dokarmianie zajęcy polega na wykładaniu gryzawek z solą oraz gałęzi drzew. Zajac chętnie pobiera gałęzie z drzew jabłoni, czereśni, wiśni oraz wierzby i topoli. Kurakom natomiast w okresie zimowym podaje się poślady zbóż roślin oleistych oraz części roślin okopowych (Biały, 1994).

Przy dokarmianiu bardzo ważna jest jakość i rodzaj podawanej karmy. Karmę dzieli się na objętościową oraz treściwą. Karmę suchą (siano z liściarką) podaje się w paśniku, a karmę treściwą (ziarna zbóż, okopowe, kiszonki itp.) podaje się w korytkach przy paśnikach. Ważnym składnikiem pokarmowym zwierząt dziko żyjących jest sól. Ustawianie lizawek z solą kamienną umożliwia zwierzętom swobodne jej pobieranie w zależności od potrzeb. Zwierzę bowiem same sobie potrafi regulować jej zapotrzebowanie.

Ustawa o łowiectwie obliguje myśliwych do prowadzenia właściwej gospodarki łowieckiej i tym samym do ochrony przyrody. Przy znacznym spadku liczebności populacji zająca i kuropatwy myśliwi znając biotopy tych zwierząt powinni skupić się najpierw na odtworzeniu tych biotopów, a dopiero później te zwierzęta pozyskiwać (Gwiazdowicz, 2012).

Powierzchnia obwodów łowieckich na terenie powiatu wolsztyńskiego od 2012 roku wynosi 67098 ha. Zagospodarowanie obwodów przez koła łowieckie dzierżawiące te obwody w sezonie łowieckim 2012/2013 przedstawia się następująco:

- paśniki – 16 sztuk,
- lizawki – 102 sztuki,
- ambony – 55 sztuk,
- woliery – 1 sztuka,
- poletka łowieckie – 50,66 ha,
- pasy zaporowe – 75 szt. o długości 15,8 km,
- łąki – 9,3 km.

Na dokarmianie zwierzyny w dzierżawionych obwodach przeznaczono następującą ilość karmy:

- objętościowa sucha – 15,75 ton,
- objętościowa soczysta – 408,2 ton,
- treściwa – 108,4 ton,
- sól – 4,75 ton.

Przychody ze sprzedaży tusz zwierzyny płowej pozyskanej na terenach dzierzawionych przez koła łowieckie wynoszą 212,7 tys. zł.

Koszty poniesione na prowadzenie gospodarki łowieckiej przez koła łowieckie dzierzawiące obwody łowieckie w powiecie wolsztyńskim przedstawia tabela 3.

Tab. 3. Koszty zagospodarowania obwodów łowieckich w sezonie 2012/2013 w powiecie wolsztyńskim (Źródło: Plany łowieckie w sezonie 2012/2013).

Lp	Numer Obwodu Łowieckiego	Nazwa i numer Koła Łowieckiego	Powierzchnia		Koszty poniesione na prowadzenie gospodarki łowieckiej w tys. zł	
			Całkowita [ha]	Grunty leśne [ha]	Ogółem	Odszkodowania
1	352	Koło Łowieckie Nr 28 „Drop”	5610	3234	62,0	25,3
2	353	Koło Łowieckie Nr 94 „Odyniec”	5918	502	12,7	6,0
3	354	Koło Łowieckie Nr 93 „Diana”	4913	2044	42,2	2,2
4	355	Koło Łowieckie Nr 93 „Diana”	6150	1161	38,9	10,2
5	356	Koło Łowieckie Nr 95 „Czapla”	4006	1991	27,9	15,0
6	357	Koło Łowieckie Nr 37 „Kaczor”	4803	1122	46,0	13,3
7	358	Koło Łowieckie Nr 9 „Knieja”	5243	469	19,5	9,4
8	359	Koło Łowieckie Nr 37 „Kaczor”	3848	1013	52,0	5,9
9	360	Koło Łowieckie Nr 3 „Szarak”	6485	1940	16,3	0,4
10	361	Koło Łowieckie Nr 67 „Żuraw”	3880	2708	13,5	0,6
11	362	Koło Łowieckie Nr 24 „Wydra”	4388	3005	30,6	0,0
12	363	Koło Łowieckie Nr 100 „Dzik”	3977	700	17,0	7,7
13	364	Koło Łowieckie Nr 100 „Dzik”	7877	2906	34,0	12,3
suma			67098	22795	412,6	108,3

Ryc. 12. Zagroda adaptacyjna dla zajęcy na obwodzie łowieckim nr 354 (Źródło: Starostwo Powiatowe w Wolsztynie).

Ryc. 13. Wypuszczanie zajęcy w zagrodzie adaptacyjnej na obwodzie łowieckim nr 354 (Źródło: Starostwo Powiatowe w Wolsztynie)

Koszty zagospodarowania obwodów łowieckich oraz odszkodowań łowieckich w powiecie wolsztyńskim w sezonie 2009/10

Lp	Nazwa Kola Łowieckiego	Numer obwodu	Powierzchnia obwodu (ha)		Pow. zredukowana szkód łowieckich	Koszty poniesione na prowadzenie gosp. łowieckiej		Średnie odszkodowanie zł/ ha
			Ogółem	Leśna		Ogółem tys. zł	W tym w odszkodowania tys. zł	
1	K. Ł. Nr 28 „DROP” POZNAŃ	352	5390	3526	7,8	32,5	16,0	2051,3
2	K.Ł. Nr 94 „ODYNIEC” Bełęcin	353	5670	370	0,9	9,4	2,1	2333,3
3	K.Ł. Nr 93 „DIANA” Wolsztyn	354	4400	1989	5,0	45,7	8,4	1680,0
4	K.Ł. Nr 93 „DIANA” Wolsztyn	355	5770	981	3,8	35,0	6,4	1280,0
5	K.Ł. Nr 95 „CZAPLA” CHOBIEŃCIE	356	3880	2030	5,0	29,3	9,5	1900,0
6	K.Ł. Nr 37 „KACZOR” Rakoniewice	359	3800	720	7,8	46,0	6,2	794,9
7	K.Ł. Nr 3 „SZARAK” Strzyżewice	360	6340	1290	1,6	32,5	6,3	3937,5
8	K.Ł. „ŻURAW” Babimost	361	3810	2252	2,7	12,5	3,6	1333,3
9	K.Ł. Nr 37 „KACZOR” Rakoniewice	357	4158	820	22,0	38,0	14,4	654,6
10	K.Ł. Nr. 9 „KNIEJA” Śmigiel	358	4665	363	6,5	14,5	8,5	1307,7
11	K.Ł. Nr 100 „DZIK” Mochy	363	3345	723	3,4	17,8	11,4	3352,9
12	K.Ł. Nr 100 „DZIK” Mochy	364	7190	2764	2,9	35,7	6,7	2310,3
13	K.Ł. Nr 24 „WYDRA” Świętno	362	4025	3156	3,0	8,1	1,9	633,3
X	R A Z E M:		62443	20984	72,4	357,0	101,4	1400,6

Wolsztyn, dnia 5 maja 2010 r.

Koszty zagospodarowania obwodów łowieckich oraz odszkodowań łowieckich w powiecie wolsztyńskim w sezonie 2013/14

Lp	Nazwa Koła Łowieckiego	Numer obwodu	Powierzchnia ogółem (ha)	Środki ze sprzedaży zwierzęcy płowej	Powierzchnia zredukowana	Koszty poniesione na prowadzenie gosp. łowieckiej		Średnie odszkodowanie w tys. zł/ ha
						Ogółem tys. zł	W tym w odszkodowania tys. zł	
1	K.Ł. Nr 28 „DROP” POZNAŃ	352	5610	12,4	9,6	69,3	33,9	3,5
2	K.Ł. Nr 94 „ODYNIEC” Bełęcin	353	5918	9,3	1,0	15,6	5,7	5,7
3	K.Ł. Nr 93 „DIANA” Wolsztyn	354	4913	10,7	1,2	55,5	14,6	12,2
4	K.Ł. Nr 93 „DIANA” Wolsztyn	355	6150	10,40	13,1	32,4	8,5	0,7
5	K.Ł. Nr 95 „CZAPLA” CHOBIEŃCIE	356	4006	8,0	5,0	25,0	15,0	3,0
6	K.Ł. Nr 37 „KACZOR” Rakoniewice	359	3842	32,3	8,5	56,0	13,0	1,5
7	K.Ł. Nr 3 „SZARAK” Strzyżewice	360	6485	15,5	0,9	30,5	3,7	4,1
8	K.Ł. Nr 67 „ŻURAW” Babimost	361	3960	7,6	0,3	9,4	1,1	3,3
9	K.Ł. Nr 37 „KACZOR” Rakoniewice	357	4803	12,3	20,2	40,0	3,8	0,2
10	K.Ł. Nr 9 „KNIEJA” Smigiel	358	5243	8,8	11,8	16,0	9,9	0,8
11	K.Ł. Nr 100 „DZIK” Mochy	363	3977	10,5	1,6	23,0	5,0	3,2
12	K.Ł. Nr 100 „DZIK” Mochy	364	7877	21,1	15,4	67,0	41,7	2,7
13	K.Ł. Nr 24 „WYDRA” Świętno	362	4388	15,1	0,3	24,6	0,5	1,7
X	R A Z E M:		67172	174,0	88,9	464,3	156,4	1,8

Wolsztyn, dnia 4 września 2014 r.

Pozyskanie zwierzyny grubej w sezonie łowieckim 20013/2014 na terenie powiatu wolsztyńskiego

Lp.	Nazwa Koła Łowieckiego	Numer obwodu łowieckiego	JELENIE		DANIELE		SARNY		DZIKI	
			PLAN	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE
1	Nr 28 „DROP” Poznań	352	12	9	12	9	55	43	120	120
2	Nr 94 „ODYNIEC” Bełecin	353	3	3	-	-	40	40	57	54
3	Nr 93 „DIANA” Wolsztyn	354	3	2	9	9	55	55	100	104
4	Nr 93 „DIANA” Wolsztyn	355	2	3	3	2	61	63	75	65
5	Nr 95 „CZAPLA” Chobienice	356	6	5	1	1	40	38	60	46
6	Nr 37 „KACZOR” Rakoniewice	357	15	14	5	4	40	39	70	51
7	Nr 9 „KNIEJA” Śmigiel	358	3	3	-	-	40	40	39	33
8	Nr 37 „KACZOR” Rakoniewice	359	45	42	39	38	40	39	70	66
9	Nr 3 „SZARAK” Strzyżewice	360	11	11	-	-	60	60	65	46
10	Nr 67 „Żuraw” Babimost	361	7	7	-	-	25	25	40	37
11	Nr 24 „WYDRA” Świętno	362	12	12	-	-	60	58	65	48
12	Nr 100 'DZIK” Mochy	363	11	11	-	-	42	42	36	32
13	Nr 100 'DZIK” Mochy	364	15	15	1	1	83	83	85	82
x	Razem na terenie powiatu wolsztyńskiego		145	137	70	64	641	625	882	784

Koło Łowieckie Nr 93 "Diana" w Wolsztynie

Adres do korespondencji: ul. Drzymały 7/2, 64-200 Wolsztyn, tel. 691 434 262

Konto: 38 9081 0006 0100 0433 2000 0001 NIP: 923-11-97-487 REGON: 970253158

Szanowni Państwo!

Zarząd Koła Nr 93 „DIANA” w Wolsztynie prowadzi za zezwoleniem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wolsztynie sprzedaż bezpośrednią zwierzyny czarnej i płowej (tel. 691 434 262).

Zarząd

Koło Łowieckie Nr 93 "Diana" w Wolsztynie

Adres do korespondencji: ul. Drzymały 7/2, 64-200 Wolsztyn, tel. 691 434 262

Konto: 38 9081 0006 0100 0433 2000 0001 NIP: 923-11-97-487 REGON: 970253158

Szanowni Państwo!

Zarząd Koła Nr 93 „DIANA” w Wolsztynie prowadzi za zezwoleniem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Wolsztynie sprzedaż bezpośrednią zwierzyny czarnej i płowej (tel. 691 434 262).

Zarząd